

Tekenen in de Tijd 101

27 juni-3 juli 2021

In het stadion in Boedapest waren ze er nauwelijks, maar ze veranderen het straatbeeld: de regenboogvlaggen. Erik Borgman vindt ze een grote stap vooruit vergeleken met het monochrome oranje of het nationale roodwitblauw en hoopt dat ze blijven. In vele varianten.

Sneu is het. Natuurlijk voor het Nederlandse elftal en de vele Oranjefans. Maar ook voor de overburen die tot mijn vreugde vandaag een regenboogvlak hadden hangen in plaats van het roodwitblauw dat nog niet zo lang geleden uithing met de rituele schooltas. Ik zag die regenboogvlag met vreugde, want waar het roodwitblauw staat voor Nederland en dus NIET Tsjechië of Duitsland, daar staat de regenboogvlag voor een gemeenschap waarin vooral ruimte wordt gegeven en gegund. Op het moment is gebruik van deze vlag wat mij betreft wel ingewikkeld, omdat het gepaard gaat met de suggestie dat voor Hongarije eigenlijk geen plaats is in de herberg van de Europese Unie vanwege de onlangs goedgekeurde wet die gericht is tegen homoseksuelen. Dat geeft Viktor Orbán en zijn Fidesz-partij veel te veel eer. homoseksuelen zeggen zich in de Hongaarse samenleving veilig te voelen en het geweld tegen homoseksuelen is daar niet erger dan hier. Want ook hier is het wel degelijk een probleem! Maar het lijkt alsof dat niet uitmaakt voor de burgers en hun leiders die zichzelf vooral als tolerant willen laten kennen. Maar de regenboogvlag kent op zich deze dubbelzinnigheid niet. Die staat voor echte inclusiviteit. Zeker als je de hele regenboog van regenboogvlaggen in ogenschouw neemt.

Want de ene regenboogvlag is de andere niet. Ik dacht zelf dat de zes gekleurde banen die de vlag meestal heeft voor LHBTIQ stonden: iedere letter – Lesbienne, Homoseksuelen, Biseksuelen, Transgenders, Interseks personen en Queers – een eigen kleur. Inderdaad geldt de vlag algemeen als een symbool voor de waaier aan seksuele identiteiten die mensen kunnen hebben – en dan is het eigenlijk wel passend dat het aantal gekleurde banen varieert. Identiteiten zijn niet limitatief op te sommen. Het onvolprezen Wikipedia – de Engelse versie in dit geval – vertelt dat de originele vlag die in 1978 bij de eerste Gay Pride Parade in Los Angeles werd gelanceerd, niet zes maar acht gekleurde banen had en de kleuren symbool stonden voor achtereenvolgens seksualiteit, leven, heling, zonlicht, natuur, kunst, sereniteit en geest. Dat de vlag zijn wortels had in de hippiebeweging, is daarmee ook meteen duidelijk. De hippiebeweging kende sinds de jaren zestig van de vorige eeuw een vlag van de rassen, met banen in rood, wit, bruin, geel en zwart. De ontwerper van de regenboogvlag, Gilbert Baker, is hier ongetwijfeld door geïnspireerd.

Zelf heb ik vooral sterke herinneringen aan de regenboogvlag met daarop het woord PACE, het Italiaanse woord voor vrede. Ontworpen in 1961 voor vredesdemonstraties in Italië werd deze vlag ongekend populair in 2002 en 2003 als protest tegen de voorbereiding van de Tweede Golfoorlog, de door Amerika geïnstigeerde oorlog tegen Irak als reactie op de aanslagen van *Nine Eleven*. In Italië, waar we in de jaren daarna regelmatig op vakantie gingen, zag je nog overal de getuigenissen van een actie *Pace da tutti i balconi*, vrede vanaf elk balkon. De kleuren van de vredesvlag die van de balkons hingen, waren net iets anders dan die van de LHBTIQ-vlag en ook de volgorde van de kleuren is een andere. Maar er zijn inmiddels allerlei varianten waarbij de ene versie de andere duidelijk heeft beïnvloed. Dat vind ik eigenlijk heel mooi. Immers, een teken van echte diversiteit is dat ook

over diversiteit divers wordt gedacht en dat er zowel voor diversiteit als voor diversiteit-in-het-kwadraat – diverse visies op diversiteit – ruimte en respect is.

Ik denk dat deze diversiteit Gods droom is – en wat God droomt, dat gebeurt! In de lezingen van dit weekend kwam het zinnetje voor van de apostel Paulus: 'Op dit ogenblik vult uw overvloed hun gebrek aan, een andere keer zal hun overvloed uw gebrek verhelpen' (2 Korinthiërs 8,14). Juist in onze verschillen, ook als ze ongemakkelijk zijn en een bron van potentieel conflict, hebben wij elkaar iets te geven en zijn we samen rijker dan afzonderlijk. Voor mij is daarom de regenboog een sprong vooruit vergeleken met het uniforme Oranje. Ook in de kleuren van de regenboog zal ik mij niet uitdossen, maar ik kan mij in ieder geval voorstellen dat ik tussen die uiteenlopende kleuren ruimte kan vinden voor mijn eigen kleur. Want van de kleuren van de regenboog zijn door een juiste menging alle kleuren te maken.

We zullen voorlopig wel geen oranje meer zien. Tenminste, niet in verband met voetbal. Hopelijk zien we wel regenbogen, tekenen van de verbondenheid tussen de hemel en de aarde (vgl. Genesis 9,16).

Erik Borgman, lekendominicaan
voorzitter van de programmaraad van het Huis van Dominicus